

Nola egin leku kabitzen ez dakienari

Uztailaren 17-19 bitarteko asteburuan hartuko dute leku Eako Poesia egunek hamabigarren urtez. Poesia ardatz, askotariko emanaldiekin ondu dute egitaraua, “poesia ezin da kabitu” lelopean.

| ITZIAR UGARTE IRIZAR |

“BATZUETAN poesia ez zait kabitzen buruan. Orduan autoa hartu eta kostaldeko errepi-dea hartzen dut, radarrei erreparatu gabe, bizitzea eta urruntzea gauza bera balira bezala”, Castillo Suarez-enak dira berbak, Eako Poesia Egunen antolatzaileei aurtengo goiburuak –“poesia ezin da kabitu”– iradokitzen zionaz galdetuta esandakoak.

“Poesia zer den eztabaidatzen hasita kon-turatu ginen poesiaren monopolioa ere ezin genuela Ean lortu, librea dela, eta sortzaileei hartaz hausnartzeko erronka luzatu genien”, azaldu du Asun Landa Herrieri Emon Arnasa elkarte-kide eta antolatzaileak.

Poesia askotan “gutxietsita” dagoela uste du Landak, eta horregatik poesiari lehentasuna eman eta Ean haren erakusle-ho txiki bat zabaltzen ahalegintzen direla. Poesiari “aparteko lekua” eskaini nahi dioten arren, egitaraua hibridoa dela dio; besteak beste, antzerkia, musika, hitzaldiak eta performanceak ere batzen baitituzte egitarauan.

Poesia protagonista nagusia bihurtzearekin batera, Eako herriak berak ere egiten ditu berezi egunok. Eskaintza kulturala naturarekin uztartzen dutela dio Landak, kostako herri txikiaren parajeak baliatuta eszenatokietarako; moila, itsasertza eta ondoko auzoak kasu.

Aresti gogoan

Bere gaixoaldiaren azken urteetan Ean izan zen Gabriel Aresti, 1975ean hil zen arte. Landak gaztea zela ezagutu zuen: “Frankismoko azken urte haietan, modernitatea eta haize freskoa esan nahi zuen Arestik guretzat”. Bizkaiko herriaren inguruan “poema

ederrak” idatzi zituen, harekin zuten zorra kitatzeko omenaldi bat antolatu zuten 2004an. Hurrengo urteetan, poesia zaletasuna eta ekimenarekin jarraitzeko gogoia antzemanda, hasieran Arestiren omenezko eguna zena, asteburu beteko poesia ekimen bihurtu da.

Urtero du horregatik Arestik tokia gorde-ta egitarauan. Aurten Miren Agur Meabek hartuko du kargu, *Nire arestiar lauburuak* hitzaldiarekin. Bilboko idazleak haren lanetan izandako eraginaz mintzatuko da, ezagutzen joan ahala nola bat egin eta nola urrundu diren bizitzan zehar.

Iaz Iratxe Retozalak eta Danele Sarriugar-tek Arestiren imaginarioa aztertu zuten generoaren ikuspuntutik; eta hain zuzen, lan hori zabalduko da aurt-en poesia egunetan argitaratzen den *Zaldiarri* eskuorrian. Edizio guztietako kartelak bezala, Erra-mun Landak egin ditu honen diseinuak.

Aurtengoa seigarren alea izango da, baina aurreko urteetako *Zaldia-rriak* ere eskuragai izango dira Ean; Iñigo Aranbarrik eta Anarik, Koldo Izagirrek, Harkaitz Canok,

Mikel Antzak eta Luzien Etchezaharretak idatzitakoak.

Bertso eta poesia

Poesia eta oro har literaturaren inguruko kezkei eragin eta eztabaida sustatzen ahalegintzen direla dio Landak. Aurten azpigai gisa, bertsolaritza eta poesiaren arteko harremana hartu dute eta hartara, Maialen Lujanbiok bertarako espresuki gertatutako hitzaldia eskainiko du larunbatean. Ildo berean, *Kafkaren aulkia* ikuskizuna eskainiko

Gabriel Arestiren omenezko eguna zena asteburu beteko ekimen bihurtu da urteekin, literaturzaleentzat ezinbesteko zita da udan

Castillo Suarez eta Asun Landa aurtengo Eako Poesia Egunak aurkeztu zituztenean. Poesia askotan “gutxietsita” dagoela uste du Landak eta horregatik ematen diote lehentasuna Bizkaiko herriko ekitaldietan.

dute Itxaro Bordak, Uxue Alberdik, Andoni Egañak eta Pello Ramirezek. *Zure batzaren exgaltzeko* Bordaren azken poesia liburuko poemetan oinarrituta osatuko dute emanaldia.

Programazioko hirugarren hitzaldirako gonbidapena hirugarren emakume batek egin du; Alaitz Aizpuruk Joxe Azurmendi poetaren inguruan hitz egingo du ostiral iluntzean, *Joxe Azurmendi 60ko poesiaren eraberritzean* izenpean.

Aurtengo *in memoriam* gonbidatua Miguel Hernandez izango dela nabarmendu du Asun Landak. Josu Landak Munduko Poesia Kaieretan itzuli dituen haren zenbait poema kantatuko ditu ostiral gauean.

Uzta berria

Poesia egunen aldeko ezaugarrietako bat esperimentazioari eta proiektu berriei aukera ematen dietela da, Landaren aburuz. Horren erakusgarri, ITU Bandakoak aurrenekoz igoko dira eszenatoki gainera larunbatean, Bedaronako auzoan. Taldeko gazteen hitzetan, “belaunaldi bat hiru ekitalditan” islatuko dute Ean aurkeztuko duten *Ituskizuna* performancean.

Metrokoadroka sormen laborategiak ere *Su izan nahi: hildakoak, senideak eta maskotak* antzerki emanaldia estreinatuko du larunbat gauean. Eta antzerkiaren ostean, musika:

Anarik *Zure aurrekari penalak* disko berria aurkeztuko du Eskolapen talde osoarekin batera.

Landak azaldu duenez, urteekin egonkortu den emanaldietako bat, argitaratutako azken poesia liburuen lagin bat eramatea izan da. Jose Luis Otamendik izango du bere azken liburua aurkezteko parada; *Kapital publikoa (Atlantikoaren aurrean)* errezitaldia eskainiko du larunbat eguerdian Portusolon.

Poesia gosez jarraitzen duenak, igande eguerdian izango du zita moilan. Azken poesia uztarekin jarraituz, Antonio Casado da Rocha, Tere Irastortza, Joan Mari Irigoien eta Mikel Antzaren poemak errezitatuko dituzte. Musika Beñat Barandiaranek jarriko du.

Natxixuko herri-bazkariaren ostean, erroak Eako poesia egunetan dituen *Erractus* ikuskizunak emango dio amaiera aurtengoari. Jule Goikoetxeak, Danele Sarriugartek eta Kattalin Minerrek aurtien eskainiko duten azken emanaldia izango da gainera.

Poesiari aski toki egiteko ahalegina nabaria izan arren, ezin leku nahiko egin herri eta ateburu batean. Josu Landaren hitzetan, “ez zaizkio aski amodioa, abegia, adeia, profesionaltasuna, zaletasuna... espiritu librea da poesia berez, ez du gogoko inon kabiarez dezaten”. ■